

ADÓZÁSI TÁJÉKOZTATÓ A D0100 RENDSZERES DÍJAS BALESETBIZTOSÍTÁSHOZ

HÁTTÉR

A D0100 jelű rendszeres díjas balesetbiztosítás kockázati típusú életbiztosítás, amely az adózási következmények szempontjából az alábbi lényeges jellemzőkkel rendelkezik:

- A biztosítási szerződésben szerződő lehet nem természetes személy (így társaságiadó-alany – például gazdasági társaság, egyéni cég –, evaalany, vagy nem evás egyéni vállalkozó, a továbbiakban együtt „kifizető”), illetve természetes személy.
- A szerződés nem rendelkezik visszavásárlási joggal, nincs lehetőség vagyonkivonásra.
- A balesetbiztosítás esetén a biztosítási esemény:
 - Baleseti halál
 - Baleseti maradandó egészségkárosodás
 - Baleseti műtét
 - Égési sérülés
 - Kórházi fekvőbeteg ellátás
 - 28 napot meghaladó folyamatos keresőképtelenség
 - 15 illetve 30 napot meghaladó folyamatos kórházi fekvőbeteg ellátás
 - Számlával igazolható mentési, szállítási és baleseti költségek felmerülése
 - Csonttörés és csontrepedés
- Biztosító teljesítésére csak a biztosítási esemény bekövetkeztekor kerülhet sor.
- Az adott biztosítási szerződés vonatkozásában a biztosítási feltételek szerint a biztosító teljesítésének összege meghaladhatja meg az adott biztosítási szerződésre befizetett biztosítási díj és az azzal kapcsolatosan képződő hozam együttes összegét.

Jelen tájékoztatóban leírtak nem vonatkoznak arra az esetre, amikor egy magánszemély szerződőként saját maga javára köt D100 jelű balesetbiztosítást. Ilyen esetben nem kell vizsgálni az adókötelezettséget sem a díjfizetés időszakában, sem a biztosító szolgáltatása, sem a biztosítás megszüntetése esetén, ugyanis ez utóbbi esetben a magánszemély nem szerez bevételt.

Amennyiben a biztosítási díjat szerződőként kifizető fizeti, az alábbi eseményekhez kapcsolódhatnak adóztatási pontok.

I. DÍJFIZETÉS

A biztosítási díjakkal kapcsolatban alapvetően két kérdéskör merül fel: egyfelől, hogy amennyiben a díjfizetést szerződőként a kifizető teljesíti, akkor hogyan kell a díjakat elszámolnia, másfelől, hogy a biztosított szempontjából a díjfizetés mint kifizetői juttatás keletkeztet-e adóköteles jövedelmet. További kérdés, hogy keletkezik-e adókötelezettség akkor, ha a biztosítás díját – szerződőként – magánszemély fizeti más magánszemély javára.

1. A biztosítási díj elszámolása, ha a szerződő kifizető

A díjakat a következők szerint kell elszámolni, függetlenül attól, hogy a főbiztosítás vagy a kiegészítő biztosítás díjáról van-e szó.

- **Társaságiadó-alanyoknál és kettős könyvvitелű evaalanyoknál**

A számviteli törvény 79. § (1), (3) és (4) bekezdése és a 3. § (7) 3. pontja alapján a kifizető szerződő által a magánszemély biztosítottra kötött kockázati biztosítások kifizető által fizetett díja és az esetlegesen felmerült személyi jövedelemadó az egyéb személyi jellegű egyéb kifizetések között, az esetlegesen felmerülő egészségügyi hozzájárulás a bérjárulékok között számolandó el.

A társaságiadó-alanyoknál az így elszámolt költségek az adóalap meghatározásakor elismert költségnek minősülnek, ha a biztosított a vállalkozás munkavállalója, vezető tisztségviselője, személyesen közreműködő tagja, vagy szakképző iskolai tanulója (Tao törvény 3. számú melléklet B) Fejezet 8. pont).

Ha a biztosított a társasági adóalannal nincs az előzőekben felsorolt jogviszonyban, hanem csupán olyan tag, aki személyesen nem működik közre, vagy például a munkavállaló hozzátartozója, akkor a biztosítás vállalkozás által fizetett díját nem lehet a vállalkozás érdekében felmerülő költségként elszámolni.

Az evaalany cégek adóalapja a biztosított jogviszonyától függetlenül a biztosítási díjjal nem csökkenthető [Eva törvény 5.§ (4)].

Ha a befizetett díj éves, féléves, vagy negyedéves folyamatos díj és a szerződő mérlegfordulónapja nem esik egybe a biztosítási időszak végével, – az összemérés elvének megfelelően – a tárgyévben felmerült biztosítási díjnak a következő üzleti évet terhelő arányos részét időbelileg elhatárolva, havi folyamatos díj esetén elhatárolás nélkül kell a számviteli törvény hatálya alá tartozó szerződő cégnél költségként elszámolni.

- **A költségelszámolást alkalmazó (nem evás és nem átalányadózó) egyéni vállalkozóknál**

A költségelszámolást alkalmazó egyéni vállalkozó költségként számolhatja el az olyan biztosítás díját, amelynek biztosítottja az alkalmazott (feltéve, hogy nem az egyéni vállalkozó a kedvezményezett), továbbá a bevétel, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása érdekében kifizetett kockázati biztosítás díját. Ennek következtében az egyéni vállalkozó által e minőségében saját magára megkötött kockázati életbiztosítás díját – rendeltetésszerű joggyakorlást feltételezve – az egyéni vállalkozó költségként elszámolhatja (Szja törvény 49/B §, 11. számú melléklet 5. és 9. pontja).

- **Bevételi nyilvántartást vezető evaalanyoknál**

A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó evaalany (ideértve az evás egyéni vállalkozót és a bevételi nyilvántartást választó cégeket) nem számolhatja el költségként a biztosítás díját, azaz adóalapját nem csökkentheti vele [Eva törvény 5.§ (4)].

- **A kisadózó vállalkozásoknál (KATA)**

Tekintettel arra, hogy a kisadózó vállalkozás bevételei után tételes adót fizet, a költségelszámolás nem befolyásolja az adófizetési kötelezettségét.

- **A kisvállalati adóalanyoknál (KIVA)**

A KIVA alanyok esetében az adóalap az adózó pénzforgalmi szemléletű eredménye, növelve a személyi jellegű kifizetésekkel. A vonatkozó törvény szerint személyi jellegű kifizetésnek azon személyi jellegű ráfordítás minősül, amely a Tbj. szerint járulékalapot képez az adóévben. Tekintettel arra, hogy a sem biztosítási díj adómentes része, sem az adóköteles része nem képez járulékalapot, a megfizetett biztosítási díj nem befolyásolja az adóalapot.

- **Nem egyéni vállalkozó magánszemélynél**

A költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő költségként számolhatja el a bevétel, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása érdekében kifizetett kockázati biztosítás díját. Nem számolhatja el azonban költségként, az olyan biztosítás díját, amelynek biztosítottja az alkalmazott. Az önálló tevékenységet végző magánszemély biztosítási díjat költségként nem számolhat el.

2. A biztosítási díj, mint a biztosított jövedelme

Az Szja. tv. 1. számú mellékletének 6.3. pontja alapján a kockázati biztosítás más személy által – az ugyanazon díjat fizető személy által ugyanazon biztosítottra tekintettel egy hónapra vonatkozóan a minimálbér 30 százalékát meg nem haladóan – fizetett díja adómentes (azonos szolgáltatási tartalommal rendelkező csoportos biztosítás esetében a fizetett díj egy biztosítottra jutó része), ide nem értve, ha a biztosítási díj az Szja. tv. 1. számú melléklet 6.3 pontjától eltérő pontja szerint adómentes.

Amennyiben a magánszemély javára kötött biztosítási szerződés szerződője más magánszemély, a biztosítási díj korlátozás nélkül adómentes [Szja tv. 1. számú melléklet 6.3 és 7.2. pont].

Amennyiben az ugyanazon díjat fizető személy által ugyanazon biztosítottra fizetett kockázati biztosítás(ok összesített) díja meghaladja a minimálbér 30%-át, akkor az előtírt rész után a szerződő vagy díjfizető kifizetőnek (a juttatónak) az egyes meghatározott juttatásoknak megfelelő mértékű Szja és eho fizetési kötelezettsége keletkezik.

A szerződő vagy díjfizető kifizető adóterhe az egyes meghatározott juttatások után 49,98%-os mértékű: 15% személyi jövedelemadó és 27% egészségügyi hozzájárulás. Az adó alapja az adóköteles biztosítási díj 1,19 szerese. Az adókat a vállalkozás fizeti meg és vallja be az Adóhatóságnak.

Az előzőekből következően a kifizető által fizetett biztosítási díj nem minősül járulékalapot képező jövedelemnek, szociális hozzájárulási adó alapjának sem [a Tbj. 4.§ k) 1. alpont, Szcho törvény IX. fejezetének 455. § (1)].

Ennek megfelelően a biztosítottat a balesetbiztosítás díja után nem terheli személyi jövedelemadó- és járulékfizetési kötelezettség, és a minimálbér 30 százalékát meg nem haladó díj után kifizetőnek sincsen szociális-vagy egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettsége.

II. A SZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSÁHOZ FÜZŐDŐ ADÓKÖVETKEZMÉNYEK

A balesetbiztosítás alanyainak módosítása

Ha a szerződéskötést követően a biztosított az eredeti szerződő (kifizető) helyébe lép, önmagában a szerződőváltásnak – a szerződés egyéb feltételeinek változatlanlágá mellett – nincs semmilyen adójogi következménye (feltételezve a rendeltetésszerű joggyakorlást).

III. A BIZTOSÍTÓ ÁLTAL TELJESÍTETT SZOLGÁLTATÁSOK ADÓZÁSA

Az Szja törvény alapján a Biztosító szolgáltatása adómentes és sem járulék- illetve szociális hozzájárulási adó fizetési-, sem egészségügyi hozzájárulás-, illetve illetékfizetési-kötelezettség nem terheli (Szja törvény 1. számú melléklet 6.6. és 6.8. pont).

Amennyiben azonban a balesetbiztosítás alapján a Biztosító jövedelmet pótló szolgáltatást nyújt, és a baleset biztosítás díját kifizető fizette, vagy olyan magánszemély, aki költségként elszámolta, az ezen biztosítás alapján nyújtott összegből (ideértve a szerződéses feltételek szerint az eltelt napok száma alapján járó napi térítésként vagy az eltelt napok száma alapján

meghatározott biztosítási összeget is) a jövedelem-kiesés időszakára napi 15 ezer forintot meg nem haladó rész lesz adómentes. Az összeghatárt biztosítási szerződésenként (a hozzá kapcsolódó kiegészítő biztosításokkal együtt) kell vizsgálni. a biztosító adóköteles szolgáltatása utáni adókötelezettséget az elmaradt jövedelemre irányadó rendelkezések szerint kell meghatározni.

Tájékoztatásunk az alábbi ismertetőnk kiadásának napján hatályos adójogszabályok, tájékoztatók rendelkezéseire épül:

- A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja törvény)
- A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj)
- A 2011. évi CLVI. törvénynek a szociális hozzájárulási adóról szóló IX. fejezete (Szocho törvény)
- A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao törvény)
- Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (Eho törvény)
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (számviteli törvény)
- Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art)
- A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény (Szakhoz törvény)
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk)
- Az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (Eva törvény)
- A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (KIVA, KATA)
- 2008/5. Adózási kérdés a kifizető által munkavállaló javára kötött életbiztosítás számviteli elszámolásáról, személyi jövedelemadó-kötelezettségéről (PM Jövedelemadók főosztálya 14203/2007)

A fentiekén túlmenően a rendeltetésszerű joggyakorlás is nagyon fontos feltétele a szakvéleményünkben foglaltak alkalmazhatóságának. A törvényi szabályozás csak általános elveket fogalmaz meg a rendeltetésszerű (illetve az azzal ellentétes rendeltetésellenes) joggyakorlás ismérveiről. Az általunk ismert feltételes adómegállapítások sem rendelkeznek egzakt módon arról, hogy az egyes eseményekkel kapcsolatban (pl. tartammódosítás, szerződőváltás stb.) mikor és milyen körülmények között tekinthető a joggyakorlás rendeltetésszerűnek vagy rendeltetésellenesnek, ezért azt mindig az adott eset összes körülményeinek figyelembevételével kell elbírálni.